

samó z godenjem in trenjem pečajo, katerih opravilo je tedaj edino to: iz lanú predivo napravljati“.

„Tako so ti kupčevavci sredina med kmetam in med predivskimi fabrikami, — pri nas pa téh srednikov ni“.

„Tak izdelovavec prediva se v imenovanih deželah s kmetam zastopi: kakošno séme naj vseje, kako naj njivo za setev pripravi, kako naj lan na njivi glešta, in kdaj naj ga populi, — on kupi lan ali konopljo, ko še na njivi stoji in ga prevzame od njega; godenje in trenje je po tem njegova skerb“.

„Kaj nek to pomaga za poboljšanje domačiga prediva? in kakošen dobiček izvira iz tega za kmeta?“

„Dobiček je tale: Kmet zamore pri taki napravi veliko lanú in konopelj, kot kupčijsko blagó, vsejati, brez da bi mu treba bilo skerbeti, kako in kdaj ga bo domú spravil, godil in terl, — za vse napake in nesreče, ki se zamorejo pri godenju in trenju primeriti, mu ni treba mar biti, prodaja lanú ali konopelj na njivi mu gotov denar prinese“.

„Ta kupec lanú pa si bo sam prizadeval, da bo lan lepo godil in terl in lepo predivo napravljaj, ktero bo lože spečal, kakor slabo“.

„Tako se bo dobilo lepši predivo“.

„Da se pa to tako rekoč novo rokodelstvo po Austrijskim osnuje, je treba, da se družbe napravijo, ktere po vsih deželah Austrijskiga, ki so za sétev lanú pripravne, take ljudi na noge spravijo, ki se bojo s tem rokodelstvom umno pečali, in ktere znamo po njih opravilu predivarje in konopinarje (Lein- und Hanf-Zurichter) imenovati“.

Dunajska družba bo nar poprej godivnico in pajštvo po belgiški in angleški podobi napravila v izgled drugim enakim napravam.

Vsak deležnik te družbe plača za 1 delnico (akcio) 500 gold., vzame pa tacih delnic, kolikor jih hoče; po znesku, s katerim se je vdeležil, je deležnik tudi dobička. Dosihmal je ta družba že 23,000 gold. skup spravila.

Želeti bi bilo, da bi se obertniki, fabrikanti in sploh bogati možje te nove naprave prav pridno vdeležili, da se tako domače blagó poboljša, kmetam in rokodelcam zaslužek pa naklone.

Vodila *),

vreme po téku oblakov 6 mescov pred povedati.

Po skušnjah Janeza N. Čepa.

K. L. Litrov je rekel: „Nikdar ne bo noben človek skrivnosti nature zapazil, da bi zamogel prihodnje vreme pred vediti“.

Ali ni ravno vse gotovo, kar kak slavni možrêče, in marsikaj se je že znajdlo, česar nekaj let poprej še nihče sanjal ni — začne g. Čep svoje „vodila“.

Pervo vodilo za pozneje poskušnje — pravi na dalje — so mi dali moja rajnka mati, ko so neki poletni dan oblake ogledovali, rekoč: „Ljubi sin! ti černi oblaki, ki jih nad sabo vidiš, bojo prinêšli velik sneg“. In zares je padlo na zimo toliko snegá, da mi je do pers segel, ki me je opomnil, kar so mi mati poletni rekli. Vunder si takrat še nisim mogel misliti, da bi se iz oblakov prihodnja vremenost zvediti zamogla, česar so me 50 letne poznejne skušnje prepričale. Te so me učile sledečiga poglavitniga vodila:

Kakor je danes v tem kraju, kjer nebo

*) V poslednjim listu smo razdeli svoje misli zastran vremenskiga prerokovanja; naj prejmejo častiti bravci pričujoče vodila tedaj le kot — novico, in naj nam ob svojim času oznanijo, ki jo bojo poskusili, svoje skušnje.

Vred.

ogledujem, tek oblakov — ravno tako vreme bo, po sledečih vodilih najdeno in skušeno, ravno tisti dan o 6 mescih.

Od oblakov.

Vodilo prvo: Oblaki, ki grejo od sončniga izhoda (jutra) proti zahodu, pomenijo vselej gorak in rodoviten dež. naj bo pozimi ali poleti. Včasih se vidijo pod unimi oblaki mirno stoječi. Take oblake imenujem dvojne oblake; če tudi spodnji odizhoda do zahoda grêjo, pomeni to dež z gromam. Vodilo drugo: Grejo pa spodnji oblaki proti izhodu, so vselej hude znamenja: če so teški in černi, oznanijo za zimo sneg ali babje pšeno, za poletje pa točo, grom in blisk, in hitrejši ko jih veter žene, s toliko večim viharjem bo prišel sneg ali toča. So pa spodnji oblaki lahki, naletuje pozimi tanjki sneg, poleti pa pride merzel dež, ki, če dolgo terpi, slabo letino napravi.

Enkrat za vselej pa veljá; da se po veči ali manjši stopnji teh predznaminj, tudi lastnost popisana prihodnjiga vremena ravná; za to pridejo, če so ogledovani oblaki le majhni, tudi le bolj ali manj oblačni, bolj ali manj merzli dnevi ali ure brez dežja ali snegá.

Od vetrov.

Vetrovi pridejo od tod, kamor so se oblaki pred 6 meseci vlekli.

Obilnost oblakov in hitrost njih téka dajo mero za predpovedbe močnosti vetra, ki zamore bolj ali manj merzel biti po legi kraja, iz kteriga do nas pride.

Od mraza in gorkote.

Mraz prinese burja, sever in severno-zahodni veter, kakor tudi tisti, ki od jutra piše, s tem dodajkam, kakor je bilo v 2. vodilu popisano. Hujši ko je veter, hujši je mraz; če so proti severju ali proti sončnim izhodu teški oblaki se naglo privlekli, pridejo vetrovi, posebno pozimi, s takimi oblaki, ki nam clo vso sončno gorkoto vzamejo in še veči mraz napravijo. Če se pa le lahki in rahli oblaki proti severju in sončnim izhodu počasi plazijo; nam oznanijo od ond ot pridijočo sapo brez veliciga mraza pozimi, poleti pa jasno in gorko vreme. Vunder pride na pisane (gestreifte) oblake hujši večer, kakor bi bil sicer prišel.

Oblaki, ki grejo proti jugu ali proti sončnim zahodu (z razločkam pod pervim vodilam zaznamovanim) so vsaki letni čas predznamnja gorkote, in vročina poleti bo tolikanj hujši, kolikor manjši so bili oblački, ki so se proti počasi vlekli.

Od letniga časa.

V teh vodilih se rajtata le 2 letna časa: zima in poletje, katerih začetek in konec léga in navadno vreme kraja določita. Tako postavim je v Rovini že vse lepo zeleno in poletinski čas — 10 milj odtod na gori Učki je pa še terda zima.

Kako se naučiti, oblakoték poznati.

Vsak človek se zamore brez učenosti s tekam oblakov soznaniti.

Ki hoče to vednost zadobiti, naj se le s tem soznani, da pod milim nebam natanjko vé: kje je sončni izhod — kje pa zahod.

● zadevah eniga samiga slovan-skiga jezika.

(Konec.)

Tudi v tem: kateri jezik naj bi se za vesoljno-slovanskiga književniga izvolil, so misli različne.

Od tistiga nasvéta, da naj bi se namesto eniga jezika 5 književne narečja (rusko, poljsko, česko, ilir-